

သာသနံ”ဟူသော အဆုံးအမတော်၌ “မကောင်းမှု အားလုံးကို မပြုရ”ဟု ဆုံးမတော်မူ၏။ နစ္စ စသည်ကို ကြည့်မှသည် မကောင်းမှု ဖြစ်ရကား ထို အဆုံးအမတော်နှင့် မလျော် (ဖီလာ)ဖြစ်၏။

ဝိသုကံကို “ဝိသုစတိ သာသနံ ဝိဇ္ဈတိ-အဆုံးအမကို ထိုးဆွသကဲ့သို့ ဖြစ်၏”ဟု ဌီကာ ဖွင့်၏။ ပဋိဝိရုဒ္ဓံ (ဆန့်ကျင်ဘက်) ဟုလည်း အဓိပ္ပါယ် ပြ၏။ [“ဝိသုစိကာ၊ သုစိ-အပ်”စသည်ကို ထောက်၍ ထိုးခြင်းအနက်၌ “ဝိသုကံ”ဟု ဒီသ သင့်မည် ထင်၏။ စာအုပ်အများ၌ကား “ဝိသုက”ဟု ရှိသည်။]

ထိုဝိသုကံကိုလည်း “ပဋ္ဌာဏီဘူတံ=ပဋ္ဌိ (ဆန့်ကျင်ဘက်) + အာဏီဘူတံ”ဟု ဖွင့်၏။ အာဏီ=ကီလ(သပ်=စို့=မယ်န)၊ ဘုရားအဆုံးအမတော်ကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုလျက် သပ်ဖြင့် စို့ဖြင့် နှက်သကဲ့သို့ ကြည့်ရ နားထောင်ခြင်း-ဟူလို၊ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို ရည်၍ “ဝိသုကဒဿန”ကို၎င်း “အတ္တနာ နစ္စန-နစ္စာပနာဒိဝသေန”ကို ထောက်၍ နစ္စ ဂီတ ဝါဒိတကို၎င်း အနက်ပေးထားသည်။

မှတ်ချက်။ ။ သီလက္ခန္ဓာ-ဥပုသ်ပစ္စုပ္ပန်၊ ပုဒ်အဖွင့်၌ “ဝိသရုက္ခ-အာဏီ” (မယ်န=စို့) ကောဋ္ဌယမာနောဝိယ”ဟု အာဏီအသုံးကို တွေ့ရ၏။ ထိုအာဏီကို “ကီလ”ဟု ဖွင့်၏။ ကီလအသုံးကိုလည်း “ကီလ+ဥပ္ပါဠိ= လွှတ်တိုက်၍ မပြီးသေးသော သစ်သား အခြမ်း၌ စိုက်နှက်ထားသော သပ်ကို နှုတ်သည်” ဟု ဟိတောပဒေသ၌ တွေ့ရ၏။ ရှေးဆရာတို့ကား “အာဏီ=ငြောင့်တန်ကျင်” ဟု အနက်ပြန်ကြသည်။